

Finanční řízení podniku

Didaktické zpracování učiva pro
střední školy

Finanční řízení podniku

1. Řízení finančních zdrojů
2. Řízení nákladů, výnosů a zisku
3. Nástroje finančního řízení (normy, kalkulace, rozpočty)
4. Finanční plán (soustavu rozpočtů, plánované výkazy)

Osnova učiva

1. Zařazení
2. Cíle
3. Struktura
4. Metodické zpracování učiva týkající se základního učiva
5. Metodické zpracování rozšířeného učiva

1. Zařazení učiva

- I. koncentrický okruh - 1. ročník
finanční hospodaření podniku
- II. koncentrický okruh – (2. 3. a 4. ročník)
finanční řízení podniku

2. Cíle učiva

Vědomosti: znalost pojmů, kategorií

Dovednosti:

- *intelektuální* (rozeznání pojmů, chápání vztahů mezi nimi),
- *pracovní* (výpočet poměrových ukazatelů, pracovního kapitálu, bodu zisku, cash flow, sestavení kalkulací, rozpočtů, finančního plánu),
- *smíšené* (výpočet příkladů, jejich zpracování na počítači a jejich interpretace).

Návky: důraz na ekonomické myšlení

Mezipředmětové vztahy: účetnictví, statistika, VT, matematika

Požadavky kladené na vyučující:

- zásada názornosti
- zásada vědeckosti - spojení teorie s praxí
- zásada soustavnosti a přiměřenosti

Klíčové kompetence

1. **Klíčové:**
 - Pracovní uplatnění a podnikatelským aktivitám (financování)
2. **Odborné kompetence:**
 - Efektivně hospodařit s finančními prostředky
 - Jednat ekonomicky v souladu se strategií udržitelného rozvoje

3. Struktura učiva na OA

I. Úvodní poznatky – začátky studia
(většinou 1. ročník)

II. Rozšíření učiva

- vše ve 3. ročník (podle učebnice)
- možnost rozdělení do více ročníků
- využití problematiky ve volitelném předmětu

Struktura učiva

I. koncentrický okruh
(úvod do N, V, VH, cena)

II. koncentrický okruh
financování podniku
nástroje finančního řízení
čas a riziko ve finančním řízení
finanční plán (zakladatelský rozpočet, rozpočet neziskových organizací, rozpočet domácností)
finanční analýza, výkazy

4. Metodické zpracování základního učiva (N, V, VH)

- A. Podstata nákladů, výnosů, výsledku hospodaření
- B. Členění nákladů, výnosů, výsledku hospodaření
- C. Možné cesty snižování nákladů, možné cesty zvyšování výnosů a výsledku hospodaření

Hospodářský výsledek

1. Ročník

- Podstata
- Složky
- Možnosti zvyšování
- Zdaňování (HV před zdaněním, HV po zdanění)

Hospodářský výsledek

Cílem je:

získat základní vědomosti o podstatě HV, dovednosti o výpočtu, jeho zdaňování a vykazování v účetních výkazech

Hospodářský výsledek – 1. ročník

Pojem:

výsledek hospodaření představuje rozdíl mezi vstupními a výstupními prvky podniku.

Výsledek hospodaření představuje rozdíl mezi náklady a výnosy.

1. $V > N \rightarrow$ zisk
2. $V < N \rightarrow$ ztráta
3. $V = N$

5. Rozšíření a prohloubení učiva

- A) financování podniku
- B) náklady, výnosy, zisk
- C) normy, kalkulace, rozpočty (zakladatelský, neziskových organizací, domácností)
- D) finanční analýza
- Různé možnosti řazení témat

A) Financování podniku – metodické zpracování

Učivo je řazeno do 2. koncentrického kruhu (možno zařadit již do druhého ročníku).
Předpokladem zvládnutí problematiky je znalost:

1. **Struktury majetku** (žáci na OA se s problematikou seznamují v ekonomice v I. ročníku)
2. **Zdrojů krytí** (žáci se seznamují v účetnictví při sestavování rozvahy a pochopení bilančního principu).

Struktura učiva

1. Podstata financování
2. Význam financování
3. Druhy financování
 - a) Běžné x mimořádné
 - b) Krátkodobé x dlouhodobé
 - c) Vlastním kapitálem x cizím kapitálem x samofinancováním
 - d) Interní x externí

Krátkodobé a dlouhodobé financování

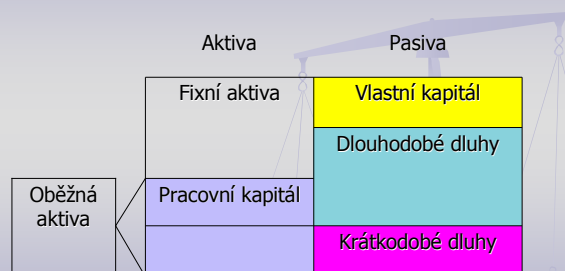
1. **Krátkodobé financování** – pracovní kapitál, výpočty
2. **Dlouhodobé financování** – zdroje
 - vklady,
 - výsledek hospodaření – zisk
 - fondy (povinné a nepovinné)
 - odpisy
 - dlouhodobé bankovní úvěry
 - finanční leasing
 - dluhopisy

Běžné financování

Běžné (krátkodobé) financování představuje těžiště financování

Jeho úkolem je řízení **pracovního kapitálu**.

Běžné financování

Řízení oběžného majetku

Pro stanovení optimálního množství OM je nutné získat potřebné finanční zdroje.

Výše OM je ovlivněna:

- A) **řízením zásob** – (velikost zásob)
- B) **řízením pohledávek** – (ovlivňuje platební schopnost)
- C) **řízením krátk. závazků** – nejlevnější finanční zdroj (sleduje se riziko zadlužení – nesmí být nízké ani vysoké)

Výpočty

- A. **Doba obratu zásob** = průměrná zásoba/tržby
- B. **Doba splat. pohledávek** = pohledávky za odběrateli/tržby
- C. **Doba splatnosti závazků** = závazky vůči dodavatelům/tržby
(pokud chceme výsledek ve dnech, vynásobením x 360)

$$\text{Doba obratu peněz} = A + B - C$$

výpočty

Celková potřeba provozních prostředků =

$$\text{Doba obratu peněz} \times \text{náklady}$$

Výpočtem zjistíme potřebu provozních prostředků, kterou má podnik kryt zdroji financování

Pravidla financování

Zlaté pravidlo financování:

- A) dlouhodobý majetek má být kryt vlastním kapitálem a dlouhodobými dluhy
- B) oběžný majetek má být kryt krátkodobými a dlouhodobými dluhy.

B. Učivo o nákladech, výnosech, VH – rozšíření učiva- metodické zpracování

1. Utopené náklady, náklady obětované příležitosti, výpočet ekonomického zisku

2. Fixní náklady

3. Variabilní náklady:

- proporcionální
- nadproporcionální
- podproporcionální

Sledujeme vývoj nákladů na celý objem produkce i na jednotku.

Sledujeme vývoj proporcionálních **výnosů**.

4. **Sledujeme bod zvratu a příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku (marže).**

Výpočty

$$\text{Ekonomický zisk} = \text{zisk} - \text{náklady obětované příležitosti}$$

Výpočty

- Bod zvratu – pro jeden produkt
- Bod zvratu – pro více produktů

Fixní náklady/ celková marže : tržby

Náklady v závislosti na objemu výroby (VOŠ)

■ Nákladové funkce

■ Určování:

- Celkových $N = FN + vn \cdot q$
 - Průměrných celkových $N = \frac{CN}{q}$
 - Přírůstových N celkových $\Delta N = CN_1 - CN_0$
 - Přírůstových průměrných $P\Delta N = \frac{CN_1 - CN_0}{q_1 - q_0}$
- Marginálních N (mezní) $MN = \frac{\Delta N}{\Delta q}$

C. Nástroje finančního řízení

- Normy
- Kalkulace
- Rozpočty

Kalkulace úplných nákladů

1. Přímý materiál
2. Přímé mzdy
3. Ostatní přímé náklady
4. Výrobní režie
5. Správní režie
- Vlastní náklady výroby**
- Vlastní náklady výkonu**
6. Odbytové náklady
- Úplné vlastní náklady výkonu**
7. Zisk
- Prodejní cena**
8. DPH
- Prodejní cena s DPH**

Kalkulace neúplných nákladů

1. Přímý materiál
 2. Přímé mzdy
 3. Ostatní přímé náklady
- Variabilní náklady celkem**
- b)
- Cena
- Variabilní náklady
- Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku**
- Fixní náklady
- Zisk (ztráta)**

Rozpočet

Hlediska třídění:

- Podle délky časového období
- Podle oblastí, na kterou je podnik sestavuje (rozpočet podniku, závodů, hospodářských středisek..)
- Je součástí **finančního plánu** (obsahuje soustavu rozpočtů a plánované výkazy)

Zakladatelský rozpočet

- Rozpočet nákladů
- Rozpočet výnosů
- Rozpočet výsledku hospodaření
- Platební schopnosti (likvidita a solventnost)
- Investiční rozpočet

Rozpočet neziskových organizací

- + přiděl finančních prostředků z rozpočtu zřizovatele (stát, kraj, obec)
 - výdaje (limit) – provozní výdaje
 - mzdy a odvody zák.poj.
 - investice
- Nelze mezi výdaji prostředky přesouvat.

Rozpočet domácností

- Domácí příjmy (pravidelné, nepravidelné, jednorázové)
- Domácí výdaje (pevné, kontrolované, jednorázové)
- Sestavení domácího rozpočtu
- Řešení nesouladu při sestavení rozpočtu (deficit, přebytek)
- Rozvaha domácností
- Jiný pohled na osobní aktiva (majetek přináší osobní příjem) a pasiva (majetek, který vytváří výdaj)
- Finanční plán domácností - tvorba

D) Finanční analýza - dílčí poměroví ukazatelé

1. Ukazatelé aktivity
2. Ukazatelé likvidity
3. Ukazatelé zadluženosti
4. Ukazatelé výnosnosti
5. Ukazatelé tržní hodnoty podniku

Struktura cash flow

- Peněžní toky z provozní činnosti
- Peněžní toky z investiční činnosti
- Peněžní toky z finanční činnosti

Sestavování cash flow nepřímou metodou

Porovnáváme PZ a KZ v rozvaze a zhodnocujeme jejich vliv na tok peněz:

PZ finančních prostředků

- + čistý zisk
- + odpisy
- + změna stavu zásob, pohledávek a závazků
- Cash flow z provozní činnosti (z hlavní výdělečné činnosti)
- + změna stavu DM, popřípadě činnosti související z poskytováním úvěru
- Cash flow z investiční činnosti
- + změna velikosti a složení ZK, dlouhodobých a krátkodobých závazků (úvěrů)
- Cash flow z finanční činnosti
- KZ finančních prostředků